

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen
UFS-hoering@ufm.dk
Att. Rikke Lise Simsted

Danske Professionshøjskoler
Vester Voldgade 107
1552 København V
Tel. 3338 2200
info@dkprof.dk
danskeprofessionshøjskoler.dk

Høringsvar: Udkast til bekendtgørelse om adgang til erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser

Danske Professionshøjskoler takker for indkaldelsen til høring over udkast til bekendtgørelse om adgang til erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser.

Det er især den påtænkte ændring af ”§ 8 Optagelse på andet adgangsgrundlag”, som Danske Professionshøjskoler ønsker at rette opmærksomheden på.

Høringsvaret er derfor struktureret med bemærkninger til bekendtgørelsens § 8 først, og dernæst kommer bemærkninger til øvrige paragrafer.

Bemærkninger vedrørende den foreslåede ændring af § 8 Optagelse på andet adgangsgrundlag

Udkastet til ændring af adgangsbekendtgørelsens § 8 indebærer, at muligheden for at optage studerende på andet adgangsgrundlag, udover gennem anden studieaktivitet, ophæves.

I stedet for de nuværende muligheder for at optage på andet grundlag, foreslås der indsat nye bestemmelser i henholdsvis § 5 stk. 5 og § 6 stk. 3, som vedrører opfyldelse af henholdsvis det generelle adgangskrav og de specifikke adgangskrav. Af disse nye stykker fremgår, at adgangskrav (såvel det generelle som de specifikke) kan opfyldes via anden dokumenteret uddannelsesaktivitet på et tilsvarende niveau.

For professionshøjskolerne er det af endog meget stor betydning, at der gives mulighed for, at ansøgere med et anderledes adgangsgrundlag end en gymnasial uddannelse eller en bestemt erhvervsuddannelse vil kunne optages på en erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse.

Den foreslåede ændring vil bryde med både hidtidig velfungerende praksis og med de politiske intentioner om at få flere til at tage en videregående uddannelse, herunder især velfærdsuddannelserne.

Det er Danske Professionshøjskoler opfattelse, at den hidtidige praksis, hvor uddannelsesinstitutionerne i forbindelse med optagelse på andet grundlag, også kan lægge vægt på faglige kvalifikationer, der er erhvervet på anden vis end gennem uddannelsesaktiviteter, er i overensstemmelse med de politiske intentioner om gode muligheder for uddannelse til alle.

Danske Professionshøjskoler skal derfor anmode om, at professionshøjskolerne også fremadrettet får mulighed for at optage ansøgere på et andet grundlag end de fastsatte adgangsgrundlag, og at dette kommer til at fremgå eksplicit af adgangsbekendtgørelsen

Hidtidig praksis på professionshøjskolerne vedr. optag på andet grundlag

Ansøgere har i en lang årrække haft mulighed for at søge om optagelse på et andet grundlag end de fastsatte adgangsgrundlag. Helt tilbage fra og med adgangsbekendtgørelse nr. 87 af 7/12/2011 har det eksplicit fremgået af adgangsbekendtgørelsen, at uddannelsesinstitutionen i disse tilfælde skal foretage den individuelle vurdering af ansøgerens kompetencer på baggrund af de oplysninger, som fremgår af ansøgningen, - samt at vurderingen skal bygges på oplysninger om ansøgers samlede viden, færdigheder og kompetencer uanset, hvor de er erhvervet.

Når det fremgår eksplicit af adgangsbekendtgørelsens ordlyd, at ansøgers samlede viden, færdigheder og kompetencer - uanset hvor de er erhvervet - kan lægges til grund for optagelse, må man forstå dette, som at institutionerne ved vurderingen af ansøgers samlede viden, færdigheder og kompetencer ikke er begrænset til alene at lægge vægt på dokumenterede uddannelsesaktiviteter.

Danske Professionshøjskole forstår denne ordlyd, som at institutionerne også vil kunne lægge vægt på dokumenteret viden, færdigheder og kompetencer, der er erhvervet på anden vis end gennem uddannelsesaktiviteter - f.eks. gennem mangeårig, relevant erhvervs erfaring.

Denne forståelse af bestemmelsen om optagelse på andet adgangsgrundlag har været med til at forme institutionernes praksis, hvor man for den enkelte ansøger på baggrund af den medsendte dokumentation har foretaget en konkret vurdering af ansøgers samlede viden, færdigheder og kompetencer uanset, hvor de måtte være erhvervet. Institutionerne har således i praksis ikke blot lagt vægt på uddannelsesaktiviteter.

Med adgangsbekendtgørelse nr. 17 af 9/1/2020 blev bestemmelsens ordlyd ændret til følgende, der også ses i den nugældende adgangsbekendtgørelse: "§ 8. En ansøger kan søge om optagelse på baggrund af andre dokumenterede kvalifikationer end de fastsatte adgangskrav. Ansøgningen indgår i optagelsesprocessen på lige fod med de øvrige ansøgninger, hvis uddannelsesinstitutionen har vurderet, at ansøgeren har faglige kvalifikationer, der kan sidestilles med de fastsatte adgangskrav."

I høringsbrev af 7/11/2019 fremgik, at der i § 8 er foretaget sproglige præciseringer og omformuleringer, der ikke medfører nogen ændringer af gældende ret. På baggrund heraf har institutionerne lagt til grund, at man fortsat kan og skal lægge vægt på ansøgers samlede viden, færdigheder og kompetencer ved vurderingen af, om den pågældende ansøger kan komme i betragtning til optagelse på baggrund af andet optagelsesgrundlag.

Det har været professionshøjskolernes opfattelse frem til nu, at man ved vurdering af ansøgning om optagelse på andet grundlag kan lægge vægt på andet og mere end dokumenterede uddannelsesaktiviteter.

Konsekvenserne af foreslået ændring af § 8

En ophævelse af § 8 og en eksplicit angivelse i de nye stykker § 5 stk. 5 og § 6 stk. 3 om, at adgangskrav (generelt og specifikke) alene kan opfyldes via anden dokumenteret uddannelsesaktivitet på et tilsvarende niveau, vil medføre en markant og u hensigtsmæssig forringelse af muligheden for at blive optaget på en videregående uddannelse for de ansøgere, der ikke opfylder adgangskravene i adgangsbekendtgørelsens bilag 1., men som besidder tilsvarende faglige kvalifikationer, der ikke alene er erhvervet gennem uddannelsesaktivitet.

Et betydeligt antal ansøgere søger om optagelse på baggrund af andet adganggrundlag. Mange af disse kan dokumentere, at de har opnået relevant viden, færdigheder og kompetencer i forbindelse med uddannelsesaktiviteter og på anden vis - f.eks. gennem mangeårig, relevant erhvervs erfaring.

På professionshøjskolerne bestræber man sig på i forbindelse med hver enkelt ansøgning at foretage den mest retvisende vurdering af, om ansøger besidder faglige kvalifikationer, der kan sidestilles med de fastsatte adgangskrav. Institutionerne vil i den forbindelse gerne kunne lægge vægt på andet og mere end uddannelsesaktiviteter.

Danske Professionshøjskoler skal derfor anmode om, at institutionerne også fremadrettet får mulighed for dette, og at dette kommer til at fremgå eksplicit af adgangsbekendtgørelsen alternativt af fremsendelseskrevelse i forbindelse med ny adgangsbekendtgørelse.

Ønsker Uddannelses- og Forskningsstyrelsen (UFS) imidlertid ikke at imødekomme ønsket om fortsat at kunne lægge vægt på andet og mere end uddannelsesaktiviteter i forbindelse med optagelse på andet grundlag, skal Danske Professionshøjskoler gøre opmærksom på, at potentielle ansøgere på nuværende tidspunkt vil være blevet vejledt ud fra professionshøjskolernes hidtidige opfattelse af praksis. Ansøgerne må derfor antages at have en berettiget forventning om at kunne optages på baggrund af et andet optagelsesgrundlag, der kan indeholde andet og mere end uddannelsesaktiviteter.

Hvis UFS ønsker at fastholde, at ordlyden i § 8 skal ændres, og at institutionerne i overensstemmelse med denne nye ordlyd alene kan lægge vægt på uddannelsesaktiviteter i forbindelse med optagelse, skal Danske Professionshøjskoler anmode om, at der gives mulighed for at varsle dette overfor potentielle studerende med mindst 1 års varsel – og mest optimalt 2 års varsel.

Høringsvar gældende for øvrige ændringer i adgangsbekendtgørelsen.

Paragraf	Stk.	Nr.	Bemærkning
2			<p>Der synes at være en uoverensstemmelse mellem ordlyden i paragraffen og høringsbrevet.</p> <p>Selve bestemmelsens ordlyd fastsætter alene, at en ansøger kun kan optages, hvis vedkommende accepterer studiepladsen, og der er en ledig studieplads.</p> <p>Af høringsbrevet fremgår, at bestemmelsen kun har til formål at regulere optagelsen for ansøgere, der ikke tidligere har været indskrevet på uddannelser omfattet af KOT. Her står, at ansøgere, som skal indskrives på et senere trin, kun skal <i>tilbydes</i> en studieplads, hvis der er en ledig plads.</p> <p>Ordet "optagelse" foreslås ændret til "indskrivning", således at reglen stemmer overens med meritreglerne i § 28 (For optagne studerende træffer institutionen snarest muligt afgørelse om merit, jf. § 27.), hvilket betyder, at institutionen kan vente med at vurdere, om der er en ledig studieplads (herunder ledig praktikplads) på det senere trin af uddannelsen, til efter udsendelsen af optagelsesbreve, når ansøgningen er kommet ind via KOT.</p> <p>Det foreslås, at § 2 flyttes ned, så den for overblikkets skyld fremstår umiddelbart forinden § 29 om indskrivning, således at de regler, der kan forhindre indskrivning, står anført i umiddelbar nærhed med reglerne om indskrivningsmulighederne.</p> <p>Det foreslås, at der af kommunikationsmæssige årsager tilføjes nogle flere forbehold for indskrivning, således at institutionen har tydelig hjemmel til at nægte indskrivning, selvom der er udsendt et optagelsesbrev via KOT, på samme måde som § 29, stk. 3 giver mulighed for at nægte indskrivning i henhold til § 28 om merit, hvis meritvurderingen fører til, at den optagne skal indskrives på et senere trin i uddannelsen, hvor der ikke er en ledig studieplads (herunder en ledig praktikplads).</p> <p>Konkret foreslås tilføjet et forbehold for § 36, stk. 2 om genoptagelse, hvor indskrivning bør kunne nægtes, hvis den optagne ikke får dispensation for opbrugte prøveforsøg samt § 36, stk. 3 om udmeldelse, hvis den optagne har søgt ind på ny, når der ikke er gået 5 måneder. Der foreslås også en henvisning til § 3, stk. 1 om kandidatreglen, således at hvis det viser sig på studiestarttidspunktet, at den optagne har valgt at afslutte sin kandidatuddannelse, så kan indskrivning nægtes, jf. forslag ovenfor under § 3.</p> <p>Grunden til, at § 36, stk. 2 foreslås nævnt specifikt er, at der ikke på KOT-ansøgningsskemaet er mulighed for, at ansøgeren kan oplyse om, hvorvidt der er opbrugt prøveforsøg, enten på samme institution eller på en anden institution. Derfor oplever ansøgerne, at de er blevet lovet indskrivning, når de modtager et</p>

		<p>optagelsesbrev, og de oplever en unødigt skuffelse, når det efterfølgende viser sig, at der ikke kan opnås dispensation til genoptagelse. I mange tilfælde vil institutionen ikke kunne henvise til, at oplysningspligten ikke er overholdt.</p> <p>Grunden til, at § 36, stk. 3 foreslås nævnt specifikt er, at der ikke på KOT-ansøgningsskemaet er gjort særligt opmærksom på problemstillingen omkring de 5 måneders karenstid efter egen udmeldelse. Og ansøgningen kan være udfyldt på et tidspunkt, hvor udmeldelse endnu ikke er sket, hvilket ændrer forudsætningen for den tilbudte studieplads, når sagens rette omstændigheder viser sig efter optagelsen, hvilket kan føre til skuffelse for den optagne. Der er i praksis kun sjældent tale om, at den optagne ikke har overholdt sin oplysningsforpligtelse.</p>
3	1	<p>Ordlyden af bestemmelsen skaber tvivl om, hvorvidt ansøgningen skal afmeldes i KOT, hvis bare ansøgeren oplyser at være indskrevet på en kandidatuddannelse, uanset om det er i starten af kandidatuddannelsen eller i slutningen.</p> <p>Det foreslås, at reglen i stk. 1 præciseres, således at det bliver tydeligere, at det er indskrivning, der kan nægtes, hvis det viser sig på tidspunktet for studiestart, at ansøgeren har afsluttet sin kandidatuddannelse. Det bør være tilladt for en ansøger, der er indskrevet på en kandidatuddannelse, at fortsætte på denne, imens der afventes en ny studiestart på en anden uddannelse, herunder afventer en tilbudt vinterstart, så længe kandidatuddannelsen ikke er afsluttet på tidspunktet for den nye studiestart. Således afskærer ansøgeren sig ikke fra at afslutte kandidatuddannelsen, hvis det ikke viser sig muligt at opnå en studieplads på en anden uddannelse.</p>
3	2	<p>Det er præciseret, at ansøgere med en gennemført eller en næsten gennemført kandidatuddannelse ikke kan ansøge om en stand by-plads. § 3 stk. 2 henviser alene til ansøgere, som er omfattet af stk. 1 – altså ansøgere, der har gennemført en kandidatuddannelse, eller ansøgere der på ansøgningstidspunktet er indskrevet på en kandidatuddannelse. Der vil kunne være stor forskel på, hvor langt henne i kandidatuddannelsen ansøgere, der på ansøgningstidspunktet er indskrevet på en kandidatuddannelse, befinder sig. Der kan være ansøgere, der er i gang med første semester af kandidatuddannelsen, og der vil kunne være ansøgere, der er i gang med sidste semester af kandidatuddannelsen. En ordlydsfortolkning af § 3 ville føre til, at ansøgere, der på ansøgningstidspunktet er indskrevet på en kandidatuddannelse, kun kan optages på en ny erhvervsakademi- eller professionsbacheloruddannelse, hvis der er ledige pladser - og ikke er omfattet af § 16, - uanset hvor langt de er kommet i deres kandidatuddannelse. Det er vigtigt at få præciseret, om dette skal gøre sig gældende. Hvis det er formålet med bestemmelsen, at det alene er ansøgere</p>

		med en næsten gennemført kandidatuddannelse, der skal være omfattet af § 3, vil det være hensigtsmæssigt, at dette tydeligt fremgår af bestemmelsen, samt at uddannelsesinstitutionerne gives fortolkningsbidrag i forhold til vurderingen af, hvornår en ansøger må betragtes som næsten at have gennemført en kandidatuddannelse.
3	3	Danske Professionshøjskoler foreslår stk. 3 ændret, således det fremgår tydeligere, at det er en meget restriktiv fortolkning af begrebet "usædvanlige forhold", der kan medføre dispensation, jf. det tidligere udsendte følgebrev til Adgangsbekendtgørelsen fra 28. februar 2020 omkring genindførelsen af kandidatreglen. Det opleves, at mange ansøgere bliver skuffede over, hvor vanskelig bevisbyrden er for at komme i betragtning til en dispensation, og at praksis er væsentligt strammere end det, der normalt betragtes som "usædvanlige forhold", som kan indbefatte sygdom eller andre personlige kriseforhold, som har ført til, at det ikke længere er muligt for den konkrete ansøger at bruge sin uddannelse. Der ønskes en tydeligere hjemmel til at kunne afvise dispensationsansøgninger, når årsagen alene skyldes ansøgerens personlige forhold og ikke arbejdsmarkedets generelle forhold.
6	2	Der bliver her præciseret, at en sprogttest ikke kan opfylde et specifikt adgangskrav. Dette vil få konsekvens for både de udenlandske ansøgere, idet det bliver sværere at blive optaget og for selve uddannelserne.
6	3	Det er uklart af ordlyden, om "anden dokumenteret uddannelsesaktivitet på et tilsvarende niveau" henviser til niveauet på adgangskravene. Hvis det er tilfældet, ønsker Danske Professionshøjskoler en konkret beskrivelse af, hvilken uddannelsesaktivitet der vil kunne modsvare adgangskravene.
9	3	Da genberegningen tager udgangspunkt i, at karaktergennemsnittet kun kan nedjusteret og ikke opjusteres, risikerer en ansøger i både kvote 1 og i betinget optagelse at miste sin studieplads fordi vedkommende tager et suppleringskursus, som er nødvendigt for at komme ind på en given uddannelse. Det bør præciseres i bekendtgørelsen, fra hvilket tidspunkt eksamensbeviser og suppleringsbeviser vil blive omfattet af reglen om genberegning, jf. Børne- og Undervisningsministeriets regler, dvs. hvis begge beviser er fra 1. maj 2021 eller senere. Bestemmelsen giver derudover anledning til tvivl ift. sondringen mellem kvote 1 og kvote 2. For nogle kvote 2 optagelser bliver der i vurderingen, som et af kriterierne, lagt vægt på karaktergennemsnittet. Det er uklart, hvordan uddannelsesinstitutionerne skal forholde sig hertil, hvis gennemsnittet efter en genberegning bliver lavere/højere, hvis kvote 2 er undtaget.

12	1	5	Der henvises i bestemmelsen til § 3 stk. 1. Danske Professionshøjskoler vurderer, at henvisningen i stedet må være til § 3 stk. 3.
15	1	4	Det er uklart, hvorfor der alene henvises til § 5, stk. 5, og ikke også § 6, stk. 3, når der i § 12, nr. 4 henvises til begge bestemmelser.
19	2		Bestemmelsen kan give anledning til overvejelse i forhold til, om institutionen kan bestemme, at ansøgninger ikke kan indgives ved institutionens efteroptag for så vidt angår blot nogle af de kategorier af ansøgere, der oplistes i § 12 stk. 1 – eller for så vidt angår alene bestemte uddannelser. Det kunne være hensigtsmæssigt, at dette fremgår – eventuelt af følgeskrivelse. Det er desuden uklart, om bestemmelsen omfatter hele § 15, stk. 1, eller om der også her kan sondres mellem nr. 1-6
	4		Formuleringen giver anledning til tvivl om, hvorvidt ansøgere, der i efteroptaget er indskrevet på en kandidatuddannelse, men ikke har fuldført den, er omfattet af reglen, jf. formuleringen i § 3, stk. 1.
	5		Omfatter bestemmelsen her alene ansøgere, der har gennemført en kandidatuddannelse, jf. at § 3 stk. 2 omfatter både ansøgere, der har gennemført en kandidatuddannelse og ansøgere, der på ansøgningstidspunktet er indskrevet på en kandidatuddannelse?
30			Det foreslås, at bestemmelsen præciseres således at det fremgår, at forbuddet gælder alle heltidsuddannelser uanset uddannelsens niveau. Ellers kan der hersker tvivl om, hvorvidt bestemmelsen gør sig gældende på tværs af de ministerielle områder. Desuden er det uklart, om der alene er tale om danske heltidsuddannelser, således at den studerende kan tage en udenlandsk uddannelse sideløbende.
33	7		Det er uklart, hvorvidt uddannelsesinstitutionen kan udskrive en studerende, når vedkommende accepterer tilbud om en studieplads på en anden uddannelse, eller skal den studerende først være indskrevet på en anden uddannelse? Det bør præciseres, hvilke typer af andre uddannelser, der kan medføre automatisk udskrivning. Gælder det for alle uddannelser, som er SU-berettigede inkl. ungdomsuddannelser, eller gælder det alle danske uddannelser inkl. deltidsuddannelser og private uddannelser? Desuden foreslås "accepterer tilbud" ændret til "indskrives på", fordi det i praksis først er omkring studiestart og typisk i forbindelse med ansøgning om SU, at det opdages, at den studerende har indskrevet sig på en anden uddannelse på en anden institution uden at have meldt sig ud det første sted. Der gives nemlig ikke automatisk besked om accept af studieplads imellem uddannelser eller institutioner.

			Kan institutionen udmelde den studerende, der har accepteret tilbud om en studieplads på en anden uddannelse/institution uagtet, hvordan uddannelsesinstitutionen får kendskab hertil? Det kunne være hensigtsmæssigt, at dette fremgår af følgeskrivelse.
36	2		I bestemmelsens første punkt refereres til § 2 ("jf. dog § 2"). Danske Professionshøjskoler vurderer, at der i stedet skal refereres til § 3.
	3	3	Er det tilsigtet, at den foreslåede tilføjelse medfører, at karenperioden på 5 måneder udstrækkes til også at gælde de tilfælde, hvor det er institutionen, der har udmeldt den studerende? I bestemmelsens sidste punkt henvises til § 33 nr. 1-6. Danske Professionshøjskoler vurderer, at der i stedet skal henvises til § 33 nr. 7.
Generelt			Danske Professionshøjskoler har et ønske om, at institutionerne i adgangsbekendtgørelsen har hjemmel til at kunne fastsætte ansøgningsfrister til næste studiestart i forbindelse med såvel indskrivning, genindskrivning, studieskifte og overflytning. Ved samtidig at indsætte en dispensationshjemmel, således at institutionen i tilfælde af usædvanlige forhold vil kunne dispensere fra eventuelle fastsatte ansøgningsfrister, og fra at indskrivningen sker til studiestart, vil indskrivning, genindskrivning, studieskifte og overflytning, kunne finde sted i situationer, hvor den studerendes hensyn (usædvanlige forhold) berettiger til dette - uanset om ansøgningsfristen er overholdt. Kendetegnende for professionsuddannelser er, at der er et udstrakt samarbejde med eksterne samarbejdspartnere f.eks. klinikker, hospitaler m.v. Dette samarbejde vanskeliggøres, hvis man ikke på forhånd i god tid kan have viden om, hvor mange studerende, der skal sendes i praktik. Her vil det også være hensigtsmæssigt, hvis man kunne fastsætte rimelige ansøgningsfrister i forbindelse med såvel indskrivning, genindskrivning, studieskifte og overflytning. Danske Professionshøjskoler ser derfor gerne, at institutionerne gives eksplicit hjemmel til også at fastsætte ansøgningsfrister til næste studiestart i forbindelse med overflytning og studieskifte (ved indskrivning) udenom den koordinerede tilmelding.

Inge Friis Svendsen
Direktør
Danske Professionshøjskoler